

KURTULUŞ SAVAŞI HAZIRLIK DÖNEMİ II

I. TBMM'nin AÇILMASI

TBMM'NİN DİĞER İSİMLERİ

Türk Ocakları: **KURULTAY**

İslamcılar: **MECLİS-İ KEBİR**

Osmanlıcılar: **MECLİS-İ MEBUSAN**

Öğretmen Bilgisi: 8 Şubat 1921 Bakanlar kurulu kararnamesinde **TBMM** denilmiştir.

- TBMM'nin açılış günü **HACI BAYRAM VELİ CAMİSİ'** nde Cuma namazı kılındı.
- Mustafa Kemal, 1920'de **ANKARA MİLLETVEKİLİ** seçildi
- İsmet İnönü ise;
1923 – 1939 arası: **EDİRNE**
1939 – 1946 arası: **ANKARA**
1946 sonrası: **MALATYA**
milletvekili seçildi
- Milletvekili sayısı: **390**
Katılım: **115**

Bu durumu şöyle yorumlayabiliriz...

HALKIN TBMM'YE KARŞI GÜVENİ TAM OLUŞMADI

- Mustafa Kemal, TBMM açılışında İstanbul'dan kaçıp gelen mebusları TBMM'ye kabul etti. Bu durum **ULUSAL BAĞIMSIZLIĞA** öncelik verdiğinin göstergesidir.

TBMM'nin amaçları arasında...

- Milli birlik ve beraberlik
- Ulusal Egemenlik ve Bağımsızlık
- Düzenli Orduyu kurmak

☞ **TBMM'nin Amacı** Misak-ı Milli'yi ilan etmek **olamaz**
ÇÜNKÜ...SOMM'de 28 Ocak 1920'de zaten ilan edilmişti. Amacı Misak-ı Milli'yi gerçekleştirmektir.

☞ **Amacı** İnkılâp yapmak **olamaz**
Ancak **iki tane inkılâbı vardır.**

- 20 Ocak 1921 **Teşkilat-ı Esasiye**
- 1 Kasım 1922 **Saltanatın Kaldırılması**

Örnek Soru:

23 Nisan 1920'de açılan I. TBMM'nin kuruluş amaçları arasında hangisi yer almamıştır?

- A) İşgallere karşı savaşıcak düzenli bir ordu kurma
- B) Millet iradesini ön plana çıkarma
- C) Ulusal Birlik ve Beraberliği sağlama
- D) Siyasi, toplumsal ve hukuk alanında yapılacak olan inkılâpları belirleme **dc**
- E) Alacağı kararlarda bağımsız olma

- TBMM'nin çıkardığı ilk kanun **AĞNAM VERGİSİ**

Örnek Soru:

Aşağıdakilerden hangisi İstanbul'un işgalinin olumlu sonucudur?

- A) TBMM'nin açılışını hızlandırması **dc**
- B) Milli mücadelenin Muharebeler Dönemini başlatması
- C) Sevr'in imzalanmasını geciktirmesi
- D) Mustafa Kemal'in ileri görüşlülüğü ve haklılığını ortaya çıkarması
- E) İstanbul ile haberleşmenin kesilmesi

Örnek Soru:

Mustafa Kemal'in yaptığı ilk genel seçimlerde Mustafa Kemal hangi ilden Milletvekili seçilmiştir?

- A) Bursa
- B) Ankara **dc**
- C) Erzurum
- D) Konya
- E) İstanbul

Örnek Soru:

Son Osmanlı Mebusan Meclisine, Mustafa Kemal hangi ilden mebus olarak seçilmiştir?

- A) Bursa
- B) Ankara
- C) Erzurum **dc**
- D) Konya
- E) İstanbul

Örnek Soru:

Aşağıdakilerden hangisi I.TBMM tarafından kabul edilen kanunlardan değildir?

- A) Hıyanet-i Vataniye
- B) Tekâlif-i Milliye **dc**
- C) Firariler
- D) Başkomutanlık
- E) İstiklal Marşı

Tekâlifi Milliye Emirlerini, Başkomutanlık yetkisini TBMM'den aldıktan sonra Mustafa Kemal bizzat kendi çıkarmıştır, TBMM değil...

2013 KPSS:

Aşağıdakilerden hangisi, Yeni Türk Devleti'nin kuruluşuna işaret eden gelişme olarak kabul edilebilir?

- A) Takrir-i Sükûn Kanunu'nun çıkarılması
- B) Halifeliğin kaldırılması
- C) Başkomutanlık Kanunu'nun kabul edilmesi
- D) TBMM'nin açılması **dc**
- E) Tevhid-i Tedrisat Kanunu'nun çıkarılması

2012 KPSS:

TBMM'nin açılması aşağıdakilerden hangisine bir cevap niteliğindedir?

- A) Mebusan Meclisinde Felah-ı Vatan Grubu kurulmasına
- B) İstanbul'un resmen işgal edilmesine **dc**
- C) Amasya Görüşmeleri'nin yapılmasına
- D) Londra Konferansı'na İstanbul Hükümetinin davet edilmesine
- E) Anlaşma Devletleri'nin Mondros Anlaşması'na dayanarak yurdu işgale başlamasına

2015 KPSS:

Türkiye'nin ilk bağımsızlığını tanıyan ülke aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Gürcistan
- B) Azerbaycan **dc**
- C) Afganistan
- D) Bulgaristan
- E) Ermenistan

ÖNERGE MEDDELERİ

Hükümet kurmak zorunludur

☞ Anadolu'daki otorite boşluğu giderilmek istendi

Geçici kaydıyla bir hükümet reisi tanımak veya padişah kaymakamı atamak doğru değildir.

☞ Meclisin devamlılığı ve bağımsız hareket edeceğinin göstergesidir.

TBMM'nin üstünde bir güç yoktur

☞ Osmanlı yok sayıldı

TBMM, yasama ve yürütme gücünü kendisinde topladı.

☞ Güçler birliği ilkesinin benimsendiğinin kesin kanıtıdır.

☞ **18 Eylül 1920 İstiklal Mahkemelerinin kurulmasıyla YARGI yetkisini de kullanacaktır.**

☞ **TBMM,**

1921 Güçler Birliği

1924 Fiili Güçler Ayrılığı

1961 Resmi Güçler Ayrılığı

Meclisten seçilecek bir kurul, hükümet işlerine bakar. Meclis Başkanı aynı zamanda bu kurulun da (hükümetinde) başkanıdır.

☞ **MECLİS HÜKÜMETİ SİSTEMİ BENİMSENDİ**

Padişah ve Halife meclisin düzenleyeceği yasaya göre konumunu alır.

☞ **Meclisin devamlılığı** söz konusudur.

☞ Saltanat ve hilafetin kaldırılacağıının göstergesidir.

Örnek Soru:

Mustafa Kemal'in 24 Nisan 1920 tarihli önergede aşağıdaki konulardan hangisine değinilmemiştir?

- A) Meclis'in üstünde bir gücün kabul edilmediği
- B) Hükümet kurmanın zorunlu olduğu
- C) Geçici bir padişah vekili veya bir hükümet başkanı seçilmesinin doğru olmadığı
- D) Kurulan yeni devletin rejiminin ne olduğu **dc**
- E) Kurulacak hükümetin meclise karşı sorumlu olacağı

2009 KPSS:

TBMM, aşağıdakilerden hangisiyle padişah ve halifenin siyasi ve hukuki yetkilerini üstlenmiştir?

- A) Teşkilat-ı Esâsiye Kanunu'nun kabul edilmesi **dc**
- B) Tekâlif-i Milliye Buyrukları'nın çıkarılması
- C) İstanbul'un resmen işgal edilmesi
- D) Lozan Antlaşması'nın imzalanması
- E) Hıyanet-i Vataniye Kanunu'nun çıkarılması

Öğretmen Bilgisi: 23 Nisan Bayram olarak; - 23 Nisan 1921'de kutlanması kabul edildi.

İLK KEZ 23 Nisan 1929'da KUTLANDI

Bil bakalım... ☺

- 11 Ağustos 1923'ten 29 Ekim 1923'e kadar geçen süredir.
- II.TBMM'nin açılmasından, Cumhuriyet'in ilanına kadar geçen sürede hükümet kurulamadı
- Hükümet kurulamayan bu dönem **SONBAHAR BUNALIMI** olarak adlandırıldı

I.TBMM: 23 Nisan 1920 / 11 Ağustos 1923

II.TBMM: 11 Ağustos 1923 / 2 Ağustos 1927

III.TBMM: 2 Ağustos 1927 / 26 Mart 1931

I.TBMM'nin BAKANLAR KURULU

İSMET İNÖNÜ	ERKAN-I HARBİYE
CEMAL BAYKUT	İÇİŞLERİ BAKANI
BEKİR SAMİ	DIŞ İŞLERİ BAKANI
FEVZİ PAŞA	MİLLİ SAVUMA BAKANI
DR. RIZA NUR	MİLLİ EĞİTİM BAKANI
ADNAN ADIVAR	SAĞLIK BAKANI
MUSTAFA FEHMİ	ŞERİYE VE EVKAF BAKANI
CELALEDDİN ARİF	ADALET BAKANI
HAKKI BEHİÇ	MALİYE BAKANI
YUSUF KEMAL TENGİRŞENK	İKTİSAT BAKANI (İlk)
İSAMAIL FAZIL	BA YINDIRLIK BAKANI (İlk)

I.TBMM'nin Özellikleri

- ☛ KURUCU Meclistir.

☛ Ulus Egemenliğine dayalı yeni Türk Devleti kuruldu

- ☛ İHTİLALCİ Meclistir.

☛ Saltanat ve İstanbul Hükümetine karşı mücadele etti.

- ☛ OLAĞANÜSTÜ Meclistir.

☛ YASAMA / YÜRÜTME / YARGI güçleri vardır.

- ☛ İNKILAPÇI Meclistir.

☛ Saltanat kaldırıldı, Teşkilat-ı Esasiye kabul edildi

2015 KPSS:

I.TBMM'nin kurucu ve inkılapçı olmasına

I. Anayasa hazırlaması

II. Saltanatı Kaldırması

III. Kanuni Esasi'yi kabul etmesi

kanıt olarak gösterilebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II dc C) I, II ve III

- ☛ ULUSAL Meclistir.

☛ Milliyetçi karakter gösterir.

☛ Meclis içinde azınlık yoktur

- ☛ Amacı **BAĞIMSIZLIKTIR**, İnkılâp yapmak değil...

- ☛ MECLİS HÜKÜMETİ SİSTEMİ uygulandı

☛ I.TBMM'nin açılmasıyla

"MECLİS HÜKÜMETİ SİSTEMİNE" geçildi

☛ Cumhuriyet'in İlanı ile

"KABİNE SİSTEMİNE" geçildi

- ☛ PARTİLEŞME YOKTUR, gruplaşma vardır.

Örnek Soru:

I.TBMM'de partilerin olmadığı bunun yerine ise grupların olduğu görülür

Bu durumun temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çok partili hayata geçilememesi
B) Demokrasinin tam olarak anlaşılammaması
C) Ulusal Bağımsızlığının siyasi çıkarlardan üstün tutulması dc
D) Azınlıkların parti kurmasının engellenmesi
E) Kurulan grupların partilerden iyi çalışması

Örnek Soru:

I.TBMM'nin aşağıda aldığı kararlardan hangisi ilerde Cumhuriyet rejimine geçileceğinin en güçlü kanıtıdır?

- A) Meclis Başkanı, hükümetinde başkanlıdır.
B) Yasama ve yürütme TBMM'ye aittir. dc
C) Padişah ve halifenin durumu Meclis tarafından görüşülecek ve durumları belirlenecek
D) Geçici kaydıyla bir hükümet reisi tanımak veya padişah vekili atamak doğru değildir
E) Hükümet üyeleri, TBMM'ye karşı sorumludur

Örnek Soru:

I.TBMM dönemi içersinden on bir vekilden oluşan icra vekilleri heyetinde (Hükümette) yer alan adalet bakanı ve milli eğitim bakanı sırasıyla hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?

- A) Cemal Baykut – Adnan Adıvar
B) Mustafa Fehmi – Celaleddin Arif
C) İsmet İnönü – Rıza Nur
D) Celaleddin Arif – Rıza Nur **dc**
E) Bekir Sami – Fevzi Paşa

Örnek Soru:

Aşağıdakilerden hangisi ilk TBMM'nin aldığı kararlar arasında değildir?

- A) İstiklal Mahkemeleri'ni kurması
B) Teşkilat-ı Esasiye'yi kabul etmesi
C) Men-i İsrifat Kanunu'nu çıkarması
D) Gümrük Antlaşması'nı onaylaması
E) Kabotaj Kanunu'nu yürürlüğe koyması **dc**

I.TBMM'de Yer Alan Gruplar

I.Grup: Müdafa-i Hukuk Grubu
(Mustafa Kemal Yanlısı)

II.Grup:

- Tesanüt Grubu (İttihatçı)
- İstiklal Grubu (Mustafa Kemal'i destekledi)
- Islahat Grubu (Saltanatçı)
- Halk Zümresi (Bolşevikçi)
- Yeşil Ordu (Bolşevikçi / Çerkez Ethem'e yakın)

Örnek Soru:

2 Mayıs 1920'de ilk defa kurulan TBMM Hükümeti'nin üyeleri kimler arasından seçilmiştir?

- A) Meclis dışındaki akademisyenler
B) Meclis başkanının belirlediği kişiler
C) Mebusan Meclisi kapandıktan sonra Ankara'ya gelebilen mebuslar
D) Redd-i İlhak ve Doğu Anaolu Müdafa-i Hukuk Cemiyeti'nin belirlediği vatansaverler
E) Seçim sonucu TBMM'de milletvekili olanlar **dc**

2007 KPSS:

TBMM'nin açılmasından sonra,

I.Mecliste gruplaşmaların oluşmaya başlaması,

II. Kuvayi Milliye birliklerinin ihtiyaçlarının Milli Savunma Bakanlığınca karşılanması,

III.Batı ve Güney cephelerinin Genelkurmay Başkanlığına bağlanması

gelişmelerinden hangileri, askerî gücün belli bir otoriteye bağlı olmasının gerekliliği görüşünün uygulandığını gösterir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III **dc**

Örnek Soru:

Aşağıdakilerden hangisi I.TBMM'de yer alan gruplardan biri değildir?

- A) İstiklal B) Tesanüd C) Islahat
D) Yeşil Ordu E) İttihat ve Terakki **dc**

I.TBMM'nin Faaliyetleri

24 Nisan 1920 AĞNAM KANUNU

İlk Çıkarılan Kanun

29 Nisan 1920 Hıyanet-i Vataniye Kanunu

1991 TERÖRLE MÜCADELE KANUNU'na kadar yürürlükte kaldı.

11 Mayıs 1920 Dışişleri Bakanı sıfatı ile Bekir Sami Bey dostluk ilişkileri kurmak için Sovyet Rusya'ya gönderildi.

2009 KPSS:

Türkiye Büyük Millet Meclisi, 11 Mayıs 1920 tarihinde Bekir Sami Bey'in başkanlığında bir heyeti, Moskova'ya Sovyetler Birliği'yle bağlantı kurmak ve dostluk antlaşması ortamı hazırlamak amacıyla göndermiştir.

TBMM'nin, Sovyetler Birliği'yle antlaşma yapma gereği duymasındaki amacın aşağıdakilerden hangisi olduğu savunulabilir?

- A) Londra Konferansı'nın yapılmasını geciktirmek
B) Sovyetler Birliği'ndeki yeni rejimin ülkede yayılmasını önlemek
C) Kafkasya Cumhuriyetlerinin kurulmasını engellemek
D) Düşmanları aynı olan iki ülke arasında siyasi ve askerî güç birliği sağlamak **dc**
E) Mecliste birlikte hareket edilmesini sağlayarak gruplaşmaları önlemek

16 Mayıs 1920 Kuva-i Milliye'nin tüm giderleri MSB tarafından karşılanacak

5 Eylül 1920 Nisab-ı Müzakere Kanunu

☞ Meclisin iç tüzüğü ile ilgili, Mebusların çalışma şartları belirlendi

11 Eylül 1920 Firariler Kanunu

☞ **ASKER KAÇAKLARINI** önlemek için çıkarıldı

18 Eylül 1920 İstiklal Mahkemeleri kuruldu

☞ **1920 – 1927 arası görev yaptı. (Son kez Mustafa Kemal'e Suikast sırasında kuruldu)**

☞ **1949'da kaldırıldı. (1927 – 1949 arası uygulanmadı)**

☞ **İlk kararı, SEVR ANTLAŞMASINI İMZALAYANLAR HAKKINDA GIYAB-INDA İDAM KARARI VERDİ.**

☞ **İstiklal Mahkemelerinde görevli grubun adı ÜÇ ALİ'LER DİVANI**
- Ali Çetinkaya
- Kılıç Ali
- Necip Ali

☞ **İstiklal Mahkemeleri hangi durumda kuruldu**
- TBMM'ye karşı çıkan isyanlarda
- **Firariler Kanununun** uygulanmasında
- **Tekalifi Milliye Emirlerinin** uygulanmasında
- **İZMİR SUİKASTİ** girişimi sonrası
- **ŞEYH SAİT OLAYI** sonrasında

Örnek Soru:

Kurtuluş Savaşında özel bir kanunla 18 Eylül 1920'de kurulan ve 1927 yılına kadar görev yapan İstiklal Mahkemeleri aşağıda verilen hangi suç hakkında işlem yapma yetkisini kullanmamıştır?

- A) Vatana İhanet
B) Tekalifi Milliye'den mal kaçırma
C) Asker ailesine saldırı
D) Kılık kıyafet ve şapka kanununa muhalefet
E) Zina ve boşanma **dc**

UNUTMA....

MENEMEN OLAYINDA, istiklal mahkemeleri kurulmadı, **DİVAN-I HARP** kuruldu

Örnek Soru:

Aşağıdakilerden hangisi İstiklal Mahkemelerinin özellikleri arasında gösterilmez?

- A) Üyelerinin TBMM içinden seçilmesi
B) TBMM'nin yargı gücünü oluşturması
C) Seyyar ve sürekli olmayan mahkemeler olması
D) Kararlarının kesin olup kendisinin üstünde bir mahkemenin bulunmaması
E) TBMM'ye karşı çıkan ayaklanmaların bastırılmasıyla görevinin sona ermesi **dc**

14 Eylül 1920 Men-i İsrifat Kanunu

☞ **Su ve tahıl ürünlerinin israfı yasaklandı**

25 Eylül 1920 Men-i Müskirat Kanunu

☞ **İçki ve tütün içilmesi yasaklandı**

9 Aralık 1920 Merkez Ordusu kuruldu

☞ **Düzenli Ordu** kuruldu

20 Ocak 1921 Teşkilat-ı Esasiye

☞ **İlk Anayasa**

12 Mart 1921 İstiklal Marşının kabulü

☞ **ULUSAL BAĞIMSIZLIKLA** ilgilidir.

5 Ağustos 1921 Başkomutanlık yasası

11 Ekim 1922 Mudanya Mütarekesi

1 Kasım 1922 Saltanatın Kaldırılması

2004 KPSS

I. Hıyaneti Vatanîye kanunu

II. Ağnam vergisinin artırılması hakkında kanun

III. Tekalif-i Milliye emirleri (Ulusal yükümlülük)

Yukarıdakilerden hangisini TBMM çıkarmıştır?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III

D) I, III

E) I, II ve III **dc**

Örnek Soru:

Aşağıdakilerden hangisi I.TBMM'nin otoritesini arttıran gelişmelerden değildir?

- A) Teşkilat-ı Esasiye'yi kabul etmesi
B) İstiklal Mahkemelerin kurması
C) Ayaklanmaları bastırması
D) Düzenli Orduyu kurması
E) Cumhuriyeti ilan etmesi **dc**

Örnek Soru:

- I. Lozan Antlaşması
II. Takrir-i Sükûn Kanunu
III. Ankara'nın başkent olması
IV. Mustafa Kemal'e Gazilik unvanının verilmesi
Yukarıdakilerden hangisi ilk TBMM'de kabul edilmiştir?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) Yalnız IV **dc**
D) I ve IV E) I, II ve IV

Bunları biliyor musunuz?

TBMM'nin açtığı...

- İlk **DIŞ TEMSİLCİLİK**: **AZERBAYCAN** (Orta elçilik düzeyindedir, elçilik ile temsilciliği karıştırma)
- İlk **BÜYÜK ELÇİLİK**: **SOVYET RUSYA**

ÜLKEMİZDE açılan...

- İlk **BÜYÜK ELÇİLİK**: **GÜRCİSTAN**

TBMM'nin Müslüman Ülkede açtığı...

- İlk **BÜYÜKELÇİLİK**: **AFGANİSTAN**

- ☞ **11 Mayıs 1920'de** Sovyet Rusya ile diplomatik ilişki kurmak için;
DIŞ İŞLERİ BAKANI BEKİR SAMİ BEY gönderildi

- ☞ **14 Aralık 1920'de** TBMM, Moskova'ya Büyükelçi olarak;
ALİ FUAT CEBESOY'u gönderdi.

2016 KPSS

Ankara'nın başkent olduğu 13 Ekim 1923 tarihinde Ankara'da elçiliği bulunan devlet aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İngiltere B) Afganistan **dc** C) İtalya
D) Yunanistan E) Fransa

BİLECİK GÖRÜŞMESİ
5 Aralık 1920

Öğretmen Bilgisi: 17 Ekim 1920 sonrası **Damat Ferit hükümeti yerine Tevfik Paşa hükümeti kuruldu.** Lord Curzon, Tevfik Paşa'ya baskı yaparak Mustafa Kemal ile anlaşıp Sevr'in onaylanmasını istedi.

- ☐ **Tevfik Paşa, Hariciye Nâzırı Ahmet İzzet Paşa'yı Mustafa Kemal ile görüşmesi için Bilecik'e** yolladı.
- ☐ Mustafa Kemal, TBMM'nin üzerinde bir güç olmadığını belirtti.

- ☞ **İstanbul hükümeti, TBMM'yi resmen tanıdı**
- ☞ **İstanbul Hükümeti, TEMSİL HEYETİNİ, AMASYA PROTOKOLÜ ile resmen tanıdı**

Örnek Soru:

I. TBMM yeni kurduğu devletin yönetsel anlamda işlerlik kazanması amacıyla aşağıdakilerden hangisini diğerlerinden **daha önce** gerçekleştirmiştir?

- A) Lozan Barış Antlaşmasını imzalaması
B) Teşkilat-ı Esasiye'yi kabul etme
C) Tek dereceli seçim sistemine geçme
D) Meclis Hükümetini kurma **dc**
E) Afganistan ile dostluk antlaşmasını yapma

ANADOLU'DA MİLLİ
MÜCADELE YANLISI
GAZETELER

Boşluklara Uygun Olan Gazeteleri Yazınız

- İKDAM
- TANİN
- İSTİKBAL
- MİNBER
- AÇIKSÖZ
- SEBİLÜRREŞAD
- KÜÇÜK MECMUA DERGİSİ
- ALBAYRAK
- İZMİR'E DOĞRU
- ÖĞÜT
- ANADOLU AJANSI
- ULUS GAZETESİ
- MATBUAT VE İTİHBARAT MÜDÜRLÜĞÜ
- CERİDE-İ RESMİYE
- İRADE-İ MİLLİYE
- HÂKİMYET-İ MİLLİYE
- HUKUK-U BEŞER

İRÂDE-İ MİLLİYE

- ◆ Sivas Kongresi sonrasında açıldı
- ◆ Temsil Heyeti, Ankara'ya taşınınca ismi değişti
- ◆ İlk başyazısını **İSMAİL HAMDİ DANIŞMEND** yazdı.

CERİDE-İ RESMİYE

- ◆ TBMM'nin resmi yayın organıdır.
- ◆ **Teşkilat-ı Esasiye**'yi yayımladı
- ◆ Bugünkü Resm-i Gazete

HÂKİMİYET-İ MİLLİYE

- ◆ İrade-i Milliye, Ankara'ya gelince ismini değiştirdi
- ◆ 1934'te ULUS GAZETESİ ismini aldı
- ◆ Mustafa Kemal'in "**HÜRRİYET ve İSTİKLAL BENİM KARAKTERİMDİR.**" sözünü bu gazeye söyledi.

MATBUAT VE İTİHBARAT MÜDÜRİYETİ UMUMİYESİ

- ◆ Bu kuruluşun adı daha sonra, Basın – Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğü olarak değiştirildi.

ANADOLU AJANSI

- ◆ **6 Nisan 1920'de** Ankara'da kuruldu
- ◆ Türk Kurtuluş Savaşı hakkındaki haberleri duyurmak amacıyla **Mustafa Kemal Atatürk, Halide Edip Adivar** ve **Yunus Nadi** tarafından kuruldu

ÖĞÜT

- ◆ Afyonkarahisar'da yayın hayatına başladı
- ◆ İşgaller sonrası Konya ve Ankara'ya taşındı.

ALBAYRAK

- ◆ **1913'te** yayın hayatına başladı.
- ◆ **Erzurum'da Şark Vilayetleri Cemiyeti'nin** yayın organı durumuna getirildi

İSTİKBAL

- ◆ Trabzon'da, Doğu Karadeniz'de milli mücadele yanlısı gazetedir.

AÇIKSÖZ

- ◆ **15 Haziran 1919'** Kuruluş Savaşı zamanında milli mücadeleyi destekleyen **Anadolu Gazetes**'dir.
- ◆ KASTAMONU'da yayımlandı.
- ◆ İSTİKLAL MARŞINI'nı yayımlayan **ilk gazete**

KÜÇÜK MECMUA DERGİSİ

- ◆ Diyarbakır'da **Ziya Gökalp**'in hazırladığı **Osmanlıca** dergidir.

SEBİLÜRREŞAD

- ◆ **Mehmet Akif Ersoy** ve **Eşref Edip Fergan** tarafından çıkarıldı (1908)
- ◆ **Safahat**'in tamamını ve **İSTİKLAL MARŞI**'nı yayımlayan **ilk dergi**

İZMİR'E DOĞRU

- ◆ **1919'da** Balıkesir'de KUYA-İ MİLLİYECİLER tarafından çıkarıldı

MİNBER

- ◆ **MUSTAFA KEMAL, Fethi Okyar** ile **Mondros Sonrası işgallere karşı milli bilinci oluşturmak için** çıkarıldı (21 Kasım 1918)

İKDAM

- ◆ Milli mücadeleyi destekleyen yazılar yayımladı.
- ◆ Başyazarı **YAKUP KADRI**'dir.

TANİN

- ◆ **II. Meşrutiyet döneminde HÜSEYİN CAHİT** tarafından milli mücadeleyi desteklemek için çıkarıldı

HUKUK-U BEŞER

- ◆ Gazeteci **HASAN TAHSİN** ile **AVNİ MUHYİDDİN** tarafından İzmir'de çıkarıldı. (11 Kasım 1918)
- ◆ İstanbul Hükümeti İttihat ve Terakki'nin yolundan gidenleri eleştirdi.
- ◆ İzmir'in işgali sonrasında kapandı

Örnek Soru:

Halide Edip Adivar ve Yunus Nadi'nin katkısı Mustafa Kemal'in izniyle Milli Mücadeleyi halka ve dünya kamuoyuna duyurmak amacıyla 6 Nisan 1920'de Ankara'da açılan kurum aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Türk Hava Kurumu
- B) Anadolu Ajansı **dc**
- C) Kızılay
- D) Türk Kuşu
- E) Ankara Radyosu

Örnek Soru:

Mustafa Kemal ile Fethi Okyar'ın beraber çıkardığı gazete aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ay Dede B) Ümit C) Minber **dc**
D) İrade-i Milliye E) Öğüt

Örnek Soru:

- I. Doğu Anadolu Müdafı-i Hukuk Cemiyet-i tarafından çıkarıldı
II. Hasan Tahsin Başyazarlığına yaptı
III. Atatürk'ün isimsiz yazılarını yazdı?

Yukarıdaki özellikleri verilen gazeteler aşağıdaki seçeneklerin hangisinde doğru verilmiştir?

I	II	III
A) Hukuk-u Beşer	Albayrak	Vakit
B) İleri	Vakit	Albayrak
C) İrade-i Milliye	İkdam	Ahali
D) Albayrak	Hukuk-u Beşer	İleri dc
E) Minber	İleri	Vakit

Örnek Soru:

Milli Mücadele döneminde TBMM'nin yayın organı olan gazete aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İrade-i Milliye
B) Hâkimiyet-i Milliye **dc**
C) Minber
D) Peyam-ı Sabah
E) Yeni Gün

2009 KPSS:

Kurtuluş Savaşı'nda, TBMM Hükümetinin yarı resmî yayın organı hâline gelen gazete aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hakimiyet-i Milliye **dc**
B) Peyam-ı Sabah
C) İrade-i Milliye
D) Yenigün
E) İkdam

İSTANBUL'DA MİLLİ MÜCADELE YANLISI GAZETELER

Boşluklara Uygun Olan Gazeteleri Yazınız ☺

YENİ GÜN	HADİSAT	İLERİ
SES GAZETESİ	VAKİT	TASFİR-İ EFKAR
TÜRK DÜNYASI		

VAKİT

- Mustafa Kemal, Mondros Sonrası işgallere karşı bu gazetede görüşlerini bildirdi (1917)
- Mustafa Kemal'in Biyografisini yayımlayan ilk gazetedir.

İLERİ

- Milli mücadeleyi destekleyen yazılar yayımlandı
- Celal Nuri İleri, Suphi Nuri İleri tarafından kuruldu (1918)
- Atatürk'ün isimsiz yazılarını yayımlamıştır.**

TASFİR-İ EFKÂR

- Milli mücadeleyi destekleyen yazılar yayımlandı (1862)
- Mustafa Kemal'in Çanakkale'deki başarıları hakkında övücü yazılar yazdı

HADİSAT

- Şark Vilayetlerine** bağlıdır.
- Ermenilere karşı yazılar yayımladı.

YENİGÜN / CUMHURİYET

- 1918'de YUNUS NADİ'nin başkanlığında İstanbul'da kuruldu.**
- 1920'de Ankara'ya taşındı.**
- Ankara'nın ilk GÜNLÜK GAZETESİ**
- Adını **CUMHURİYET** olarak değiştirdi.

SES GAZETESİ

- Kurucusu **HASAN BASRİ**
- 1919'a kadar, İngiliz Karşıtı yazılar yazdı

TÜRK DÜNYASI

- Milliyetçi bir çizgi takip etti.
- Başyazarı **Kâzım Nâmi**

MÜCADELE KARŞITI GAZETELER

ALEMDAR

- 1912 – 1922 arası İstanbul'da yayımlandı
- Kurtuluş savaşına karşı çıktı.
- Sedat Simavi'nin karikatürlerini, Halit Fahri Ozansoy'un tiyatro eleştirilerini yayımladı

PEYAM-I SABAH

- İlk sabah adıyla başladı
- Peyam Gazetesi ile birleşti
- Kuva-i Milliye karşıtı yayınlar yaptı

AY - DEDE

- İstanbul'da yayımlanan karikatür dergisidir.
- Refik Halit Karay çıkardı
- Milli mücadeleye karikatür yoluyla muhalefet etti.

Örnek Soru:

- I. Hâkimiyet-i Milliye
- II. Alemdar
- III. Hukuk-u Beşer
- IV. Peyam-ı Sabah

Yukarıda verilen gazetelerden hangileri milli mücadele karşısında olmuştur ?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve III
D) II ve III E) II ve IV **dc**

2016 KPSS:

Aşağıdakilerden hangisi Millî Mücadele'yi destekleyen basın yayın organları arasında yer almaz?

- A) İleri B) Peyam-ı Sabah **dc**
C) Tasvir-i Efkâr D) İkdâm
E) Yeni Gün

2013 KPSS:

TBMM'nin birinci döneminde milletvekilleri sekiz ay maaşsız çalışmışlar, bir yıl sonra da 100 lira olan maaşlarının % 20'sini, bütçe açığını kapatmak amacıyla iade etmişlerdir.

Bu durumun, aşağıdakilerden hangisini gösterdiği savunulabilir?

- A) Ülke çıkarlarını her şeyin üstünde gördüklerini **dc**
B) TBMM'nin, farklı düşüncedeki kişilerden oluştuğunu
C) Kişisel çıkar ve ideolojilerin ön planda tutulduğunu
D) TBMM'nin üstünde bir gücün tanınmadığını
E) Anayasal düzenin uygulanmaya başladığını

Bak bunları mutlaka bil..

Latin harflerinin kullanıldığı ilk gazete
MARDİN GAZETESİ 20 Ağustos 1928

KADRO: 1932 / 1935 arası çıkarılan politik dergi
Yakup Kadri / Vedat Nedim / Burhan Asaf / Süreyya Aydemir

KURTULUŞ / İDRAK / AYDINLIK
Milli mücadelede komünist çizgide yayın yapan dergilerdir.

- Nazım Hikmet ve Şevket Süreyya Aydemir Aydınlik Dergisi'ne katıldılar.

- Aydınlik dergisi 12 Mart 1925'te kapatıldı.

- Takriri Sükûn kanunu gereği yargılanıp mahkum edildiler.

TBMM'ye KARŞI AYAKLANMA

2008 KPSS:

Aşağıdakilerden hangisi TBMM'ye karşı başlatılan ayaklanmaların nedenlerinden biri değildir?

- A) Seçim çalışmalarının başlaması **dc**
B) Azınlıkların devlet kurmak istemesi
C) İstanbul Hükümetince halkın dinî duygularının kötüye kullanılması
D) Osmanlı Devleti'nin zayıflığından yararlanarak bazı ailelerin otoriteyi ellerine geçirmesi
E) Bazı Kuvayı Milliye birliklerinin yeni orduya katılmaya ve devlet düzenine girmeye karşı olması

İSTANBUL HÜKÜMETİ'NİN ÇIKARDIĞI

AHMET ANZAVUR

- ⌘ Balıkesir, Manyas, Susurluk'ta çıktı
- ⌘ Milli güçlerin Boğazlarda güçlenmesini önleme ve İngilizlerin Boğazları kontrol etmek istemesi üzerine ayaklanma çıktı.
- ⌘ Ayaklanma **ÇERKEZ ETHEM** tarafından bastırıldı.

KUVA-İ İNZİBATİYE

- ⌘ Ahmet Anzavur'un başındaki ordu **KUVA-İ İNZİBATİYE** (Halifelik Ordusu)
- ⌘ **18 Nisan 1920**'de Milli Kuvvetleri bastırmak için İstanbul Hükümeti tarafından kuruldu.
- ⌘ **İngilizler Geyve ve Boğazları kontrol altına almak istedi.**
- ⌘ Ayaklanma **ALİ FUAT PAŞA** tarafından bastırıldı

İSTANBUL HÜKÜMETİ'NİN ve İTİLAFLI DEVLETLERİNİN ÇIKARDIĞI

BOLU / DÜZCE / HENDEK / ADAPAZARI

- Nigahban Cemiyetindeki Subaylar ile İngilizlerin desteğindeki 1000 kadar asinin çıkardığı ayaklanmalardır.
- ÇERKEZ ETHEM, ALİ FUAT PAŞA ve REFET PAŞA tarafından bastırıldı.

YOZGAT (Çapanoğlu)

- Padişaha bağlı nüfuzlu aileler tarafından bastırıldı
- Önce **ÇERKEZ ETHEM**, sonra **MİLLİ KUVVETLER** Bastırdı

TOKAT / Zile

- Naci ve İhsan Beyler, Damat Ferit'ten destek alarak Zile köylerinde propaganda yaptılar
- **ERZURUM VE SİVAS'TAKİ KUVVETLER** ile **5.TÜMEN**'in bastırmasıyla sona erdi

AFYON / Çapur Musa

- Çapur Musa, "Din elden gidiyor! propagandasıyla ve Yunanlıların kışkırtmasıyla çıktı.
- **KUVA-İ MİLLİYE** tarafından bastırıldı

KONYA / I.Bozkır

- *Milli Mücadeleye karşı ilk isyandır.* (Henüz TBMM açılmadı)
- **27 Eylül 1919**'da Zeynel Abidin isyanı çıkardı
- **4 Ekim 1919**'da **KUVA-İ MİLLİYE'ÇİLER** tarafından bastırıldı

KONYA / II. Bozkır

- **5 Mayıs 1920**' de çıktı.
- **TBMM**'ye bağlı kuvvetler tarafından bastırıldı

KONYA / Çumra – Delibaş Mehmet

- **5 Mayıs 1920**' de çıktı.
- **Refet Bele** tarafından bastırıldı

Öğretmen Bilgisi: *Delibaş Mehmet, Yunanlılara sığındı. Bir süre burada görev yaptı. 1921'de öldürüldü*

URFA MİLLİ AŞİRETİ

- **8 Haziran 1920**'de Viranşehir'de çıktı
- **26 Haziran 1920**'de TBMM'ye bağlı kuvvetler tarafından bastırıldı.

BATMAN / Cemil Çeto

- **20 Mayıs / 7 Haziran 1920**'de İngiliz, Fransız ve Kürt Teali Cemiyeti'nin kışkırtmalarıyla çıktı
- **13.Kol. Düzenli Birlikler** tarafından bastırıldı

ERZİNCAN / Koçgiri

- **6 Mart 1921**'de çıktı. (Bu tarihte Yunanlılar ile Batı'da mücadele ediyorduk)
- **17 Haziran 1921**'de Nurettin Paşa Komutasındaki Düzenli Ordu (Merkez Ordusu) tarafından bastırıldı.

MARDİN / Midyat – Ali Batı

- **11 Mayıs / 18 Ağustos 1919**'da çıktı
- **TBMM** daha açılmamıştı.
- **5. Tümen** tarafından bastırıldı.

BAYBURT / Şeyh Eşref

- **26 Ekim / 24 Aralık 1919**'da çıktı.
- ☞ İsyanın diğer adı **HART OLAYI**
- ☞ **HART** → *Bayburt Kasabası*
- **Şii nitelikte** isyandır. Eşref kendini mehdi ilan etti.
- **9. Tümen Komutanı Yarbay Halit Bey** tarafından bastırıldı

TOKAT / Zile

- **14 Mayıs 1920**'de çıktı.
- İflası Sonrası Postacı Nazım, Anzavur isyanının bastırılmasında Çerkez köylerinin yakıldığı yalan haberini yaydı.
- **5.Tümen Komutanı Yarbay Cemil Cahit** tarafından bastırıldı.

AZINLIKLARIN ÇIKARDIĞI

ERMENİLER / RUMLAR

- Samsun'dan Batum'a kadar Rumlar, Doğu'da ise Ermeniler çıkardıkları ayaklanmalarla buldukları bölgelerde Devlet kurmayı amaçladılar.
- Düzenli ordu birlikleri tarafından bastırıldı.

KUVA-İ MİLLİYECİLERİN ÇIKARDIĞI

ÇERKEZ ETHEM

- Milli mücadele için savaşmıştı.
- **22 Ocak 1921**'de bastırıldı. Çerkez Yunanlılara sığındı
- **9 Mayıs 1921**'de yakalanarak idam edildi.

DEMİRCİ MEHMET EFE

- **11 Temmuz 1919**'dan itibaren Yunanlılara karşı mücadele etmiş Kuva-i Milliye lideridir.
- Çerkez tarafından kışkırtılarak Düzenli Ordu'ya katılmak istemedi
- **1 Aralık 1920**'de Denizli çevresinde isyan etmiştir.
- **11 Aralık 1920**'de Refet Bey tarafından bastırıldı

İSYANLARA KARŞI ALINAN ÖNLEMLER

- ▶ İstanbul'daki Şeyhülislam **DÜRRÜZADE**'nin fetvasına karşı 251 imzalı Ankara Müftüsü **RIFAT BÖREKÇİ**'den 5 Mayıs 1920'de karşı fetva alındı.
- ▶ Fetva, **HÂKİMİYET-İ MİLLİYE GAZETESİ**'nde yayımlandı.

Örnek Soru:

- I. Ahmet Anzavur *İst.hük*
- II. Çerkez Ethem *Kuva-i milliyeciler*
- III. Kuva-i İnzibatiye *İst.hük*
- IV. Demirci Mehmet Efe *Kuva-i milliyeciler*
- V. Milli Aşireti

Yukarıda TBMM'ye karşı çıkan ayaklanmalar oluş ve amaç bakımından ikili gruplandırıldığında hangisi dışarıda kalır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V *dc*

Örnek Soru:

- I. Demirci Mehmet Efe
- II. Delibaş Mehmet *Konya – Çumra'da*
- III. Çerkez Ethem
- VI. Cemil Çeto *Batman'da*

Yukarıdakilerden hangisi Kuva-i Milliyecilerin çıkardığı ayaklanmalardan değildir?

- A) Yalnız I B) Yalnız IV C) II ve IV *dc*
D) I ve III E) I,III ve IV

2006 KPSS:

Aşağıdaki ayaklanmalardan hangisi, Kurtuluş Savaşı'nda çıkan ayaklanmalardan biri değildir?

- A) Menemen Ayaklanması *dc*
B) Delibaş Mehmet Ayaklanması
C) Çopur Musa Ayaklanması
D) Şeyh Recep Ayaklanması
E) Cemil Çeto Ayaklanması

Örnek Soru:

TBMM'ye karşı çıkan isyanlarda aşağıdakilerden hangisi bulunmaz?

- A) Çerkez Ethem B) Yozgat C) Ali Batı
D) Şeyh Eşref E) Şeyh Sait *dc*

Örnek Soru:

I. TBMM'ye karşı çıkarılan ayaklanmaların olduğu şehirler arasında hangisi yoktur?

- A) Bolu B) Yozgat C) Konya
D) Tokat E) Ankara *dc*

Örnek Soru:

- I. Çapanoğulları *Yozgat*
- II. Aynacıoğulları *Tokat ve Çorum*
- III. Milli Aşireti *Urfa*

Yukarıda verilenlerden hangileri kendi bölgelerindeki otoritelerini kaybetmemek için TBMM'ye karşı isyan etmiştir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) I,II ve III *dc*

Bunları bilelim...

- ✓ 4 Nisan 1920 **İRŞAT (ÖĞÜT) HEYETLERİ** kuruldu
- ✓ 29 Nisan 1920 isyanlara karşı **HIYANET-İ VATANİYE KANUNU** çıkarıldı
- ✓ 18 Eylül 1920 tutuklananların yargılanması için **İSTİKLAL MAHKEMELERİ** kuruldu.

Örnek Soru:

I.TBMM'nin Hıyanet-i Vataniye Kanunu'nu çıkarmasının öncelikle hangisini önlemeye yönelik olduğu söylenebilir?

- A) Kendisine karşı çıkan ayaklanmaları **dc**
- B) Düzenli orduların kurulması
- C) Saltanatın kaldırılmasını
- D) Yeni yapılacak olan anayasayı
- E) Ulusal birlik ve beraberliği

Düzenli Ordular Kuruluyor...

- ▶▶ 24 / 25 Haziran 1920 **BATI CEPHESİ** KUMANDANLIĞI kuruldu
- ▶▶ 1 Temmuz 1920 **SUBAY YETİŞTİRME MERKEZLERİ** açıldı (Sakarya Meydan Muharebesi sonrası Subay yetiştirme kursları açıldı)
- ▶▶ Batı Cephesi Kumandanlığına **ALİ FUAT CEBESÖY** atandı
- ▶▶ 8 Kasım 1920 **DÜZENLİ ORDULAR'ın** kurulmasına karar verildi.
- ▶▶ 9 Kasım 1920 **BATI CEPHESİ** ikiye ayrıldı.
BATI : İSMET PAŞA / GÜNEY: REFET PAŞA
- ▶▶ 9 Aralık 1920 **DÜZENLİ ORDULAR** kuruldu (Merkez Ordusu)
- ▶▶ Düzenli Ordunun Merkezi **AMASYA**'dır.
- ▶▶ Komutanlığına **NURETTİN PAŞA** getirildi.

Şu sıralamayı unutma...

- I.Kuva-i Milliye giderlerinin Milli Savunma Bakanlığı tarafından karşılanması* **16 Mayıs 1920**
- II. Subay Yetiştirme Merkezinin açılması ve seferberlik ilan edilerek askere alma işlemlerinin başlaması* **1 Temmuz 1920**
- III.Batı Cephesinin ikiye ayrılması* **9 Kasım 1920**
- IV. İsmet Paşa, Bilecek'e gelerek Düzenli Ordu çalışmalarını başlattı* **10 Kasım 1920**

TBMM İsyancıları Sonucunda...

- Düşmanın yurttan atılması gecikti ve ilerleyişi kolaylaştı.
- Kardeşkanı döküldü.
- TBMM'ye zaman kaybettirdi.
- ☞ TBMM'nin isyancıları bastırması Halkın TBMM'ye olan güvenini arttırdı.